herpy

AGAMER

Spotted Butterfly Lizard

Leiolepis guttata

Leiolepis guttata er en jordlevende, dagaktiv agam fra kystegnene i det centrale og sydlige Vietnam. Den er en af slægtens største arter med en samlet længde på op til omkring 55 cm, har mange lyse pletter på ryggen og graver huler. Arten er dårligt kendt i fangenskab og kræver et rummeligt, tørt terrarie med dyb, gravbar bund, kraftig varme og UVB.

Familie: Agamidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**40-55 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**150 × 60 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**26-35 °C**
Hotspot	**35-37 °C**
Temperatur, nat	**20-25 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter og planter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**2-8 æg**
Inkubation	**55-100 dage** ved 27-33 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Utilstrækkelige data (DD)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's bilag, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), og arten er ikke på EU's liste over invasive arter. Spørg sælger om dyrets herkomst.

Om arten

Leiolepis guttata er en fladtrykt, slank agam med afrundet hoved, lang hale og meget små, kornede rygskæl. Kroppen er mere fladtrykt end den rundere hale. Ryggen har mange lyse pletter og felter og to lyse længdestriber langs ryggens sider, og artsnavnet *guttata* betyder netop "plettet" på latin. Begge køn har lårporer, og arten har hverken strubesæk eller kamme.

Det er en af slægtens største arter. Kropslængden fra snude til kloak er op til 18 cm, og enkelte angivelser går op til 25 cm. Halen er godt dobbelt så lang som kroppen og op til 37 cm, så store dyr måler omkring 55 cm i alt.

Arten blev beskrevet i 1829 og er typeart for slægten *Leiolepis*. Den formerer sig kønnet og har 36 kromosomer. *L. guttata* kan krydses med *Leiolepis reevesii*, og gentagne krydsninger mellem de to arter har givet ophav til slægtens fire rene hunarter. *Leiolepis guentherpetersi*, der lever i samme område, har tre kromosomsæt: to fra *L. guttata* og ét fra *L. reevesii*. Ved køb er det værd at sikre sig, at dyret er bestemt rigtigt, for slægtens arter er svære at skelne.

Udbredelse og levested

Leiolepis guttata lever i Vietnam, i kystprovinserne fra Thua Thien Hue og Quang Nam i det centrale Vietnam over Khanh Hoa, Ninh Thuan og Binh Thuan til Ba Ria-Vung Tau og Dong Nai i syd. Typelokaliteten er angivet som Cochinchina, det gamle navn for det sydlige Vietnam. Bestandene i nord og syd tilhører to genetisk adskilte linjer.

> **Oprindelig udbredelse:** Vietnam.

LEVESTED

Levestedet er kun sparsomt beskrevet. *Leiolepis guttata* er dagaktiv og jordlevende og graver huler som slægtens andre arter, der er stærkt specialiserede til et liv både over og under jorden. Arten findes i kystprovinserne, hvor den nært beslægtede *Leiolepis guentherpetersi* lever på sandede kystklitter med spredte buske og græs, både langs kysten og flere kilometer inde i landet.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Leiolepis guttata*. Temperatur, fugt, lys og levetid bygger derfor på *Leiolepis belliana*, den bedst kendte art i slægten. *L. guttata* bliver større, så terrariet skal også være større.

Et par skal have et terrarie på mindst 150 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde), et enkelt dyr mindst 120 × 60 × 50 cm. Gulvarealet er vigtigst, for arten er jordlevende, men højden skal rumme en dyb bund.

Bunden skal være mindst 20 cm dyb og bestå af en blanding af sand og gødningsfri havejord, så hulerne holder. Det nederste lag er svagt fugtigt, resten tørt. Læg flade sten, kork og rødder, så dyret har solpladser og skjul, og sæt dem fast, så de ikke kan undergraves og vælte. Ventilationen skal være god, og låget skal kunne låses, for dyrene er hurtige og sky.

TEMPERATUR

Solpladsen skal have en overfladetemperatur på 35-37 °C. Luften i den varme ende er 30-35 °C, og den kølige ende er 26-29 °C. Om natten falder temperaturen til 20-25 °C.

Dyret skal altid kunne søge væk fra varmen, ned i bunden eller ind i et skjul. Brug halogenspots eller keramiske varmelegemer med gitter foran og en termostat. Mål med digitale termometre og et infrarødt termometer, og kontrollér solpladsen jævnligt. Et dyr, der konstant søger skjul fra varmen, har det for varmt, og et dyr, der ikke soler sig, har det for koldt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 30-50 %, og terrariet skal være tørt. Det nederste lag af bunden holdes svagt fugtigt, så hulerne ikke falder sammen, men overfladen må ikke være våd, for det giver skimmel. Dyret skal have en skål med friskt vand, som fyldes dagligt.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig i åbent land, så den har brug for kraftigt lys og UVB. Brug et rør eller en LED på 6.500 K over hele terrariet og et T5 HO UVB-rør på 10-12 % over solpladsen. Ferguson-zonen er ikke fastlagt for slægten; zone 3 passer til en øgle, der soler sig i åbent land. Kontrollér afstanden med en UV-måler, og skift rørene efter producentens anvisning. Lyset skal være tændt 10-12 timer om dagen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Leiolepis guttata lever overvejende af planter, men æder også insekter. Grundstammen er mørkegrønne blade som mælkebøtte, kålblade og sennepsgrønt samt blomster, som tilbydes hver dag. Suppler med fårekyllinger, kakerlakker og græshopper. Frugt gives kun lidt, og salat har næsten ingen næring.

Unger og voksne fodres hver dag. Drys insekterne og grøntsagerne med kalk ved hvert foder og med en multivitamin med D3 en gang om ugen. Varier foderet.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dyret er sky og hurtigt og flygter ned i en hule, når noget bevæger sig. Det tåler dårligt håndtering og passer bedst til en holder, der vil iagttage et dyr, der graver og soler sig.

Dyrene kan holdes enkeltvis eller parvis. To hanner må ikke sættes sammen, for de kæmper. Giv rigeligt med solpladser og skjul, og sæt nye dyr i karantæne.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Begge køn har lårporer, så de kan ikke bruges til at kende kønnene fra hinanden. Hvordan hanner og hunner ellers adskiller sig, og hvornår arten bliver kønsmoden, er ikke nærmere beskrevet. En hun skal være fuldt udvokset og i god foderstand før parring, for æglægning dræner hende for kalk og kræfter.

PARRING

Arten formerer sig kønnet. Parringstid og -adfærd er ikke dokumenteret, og det vides heller ikke, om en kølig hvileperiode fremmer avlen. Hold parret sammen, så længe det går fredeligt, og giv hvert dyr sit eget skjul.

ÆGLÆGNING OG KULD

Kun ét kuld er beskrevet for arten: 5 æg. Hos den nære slægtning *Leiolepis reevesii* er kuldet 2-8 æg. Hunnen lægger æggene i en hule. Giv hunnen mulighed for at grave en hule i dyb, svagt fugtig bund i terrariets varme ende. En hun uden egnet sted kan tilbageholde æggene, og det er livsfarligt.

INKUBATION

Inkubationen er ikke beskrevet for arten. Hos *Leiolepis reevesii* klækker æggene efter omkring 70 dage ved 30 °C, efter 55 dage ved 33 °C og først efter omkring 100 dage ved 27 °C, og temperaturen bestemmer ikke kønnet. 30 °C er derfor et godt udgangspunkt. Grav æggene forsigtigt op uden at vende dem, og læg dem i fugtet vermiculit i en lukket boks i en rugemaskine med termostat.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne skal have et eget terrarie med dyb bund og mange skjul. Fodr dem dagligt med fint snittet grønt og små insekter, drys med kalk, og giv UVB. Unger vokser hurtigt, og for lidt kalk og UVB giver knogleskørhed.

Sundhed og typiske fejl

Arten er sjælden i fangenskab, så sygdomme er ikke beskrevet for den. Ud fra slægtens behov er det især disse problemer, der kan opstå:

- Knogleskørhed (metabolisk knoglesygdom), når der mangler UVB eller kalk. Bløde kæber og rystende eller skæve ben er tegn.
- Fordøjelsesproblemer og fedme, hvis kosten har for mange insekter og for lidt grønt. Arten lever mest af planter.
- Snudeskader hos sky dyr, der gentagne gange løber mod ruderne. Mange skjul og afdækkede sider giver ro.
- Parasitter hos importerede dyr. Få en afføringsprøve undersøgt i karantænen.
- Æglægningsbesvær hos hunner uden dyb, fugtig gravebund.
- Skimmel og hudproblemer ved for våd bund.

Kontakt en dyrlæge ved sløvhed, appetitløshed, hævede led eller problemer med hudskifte.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.